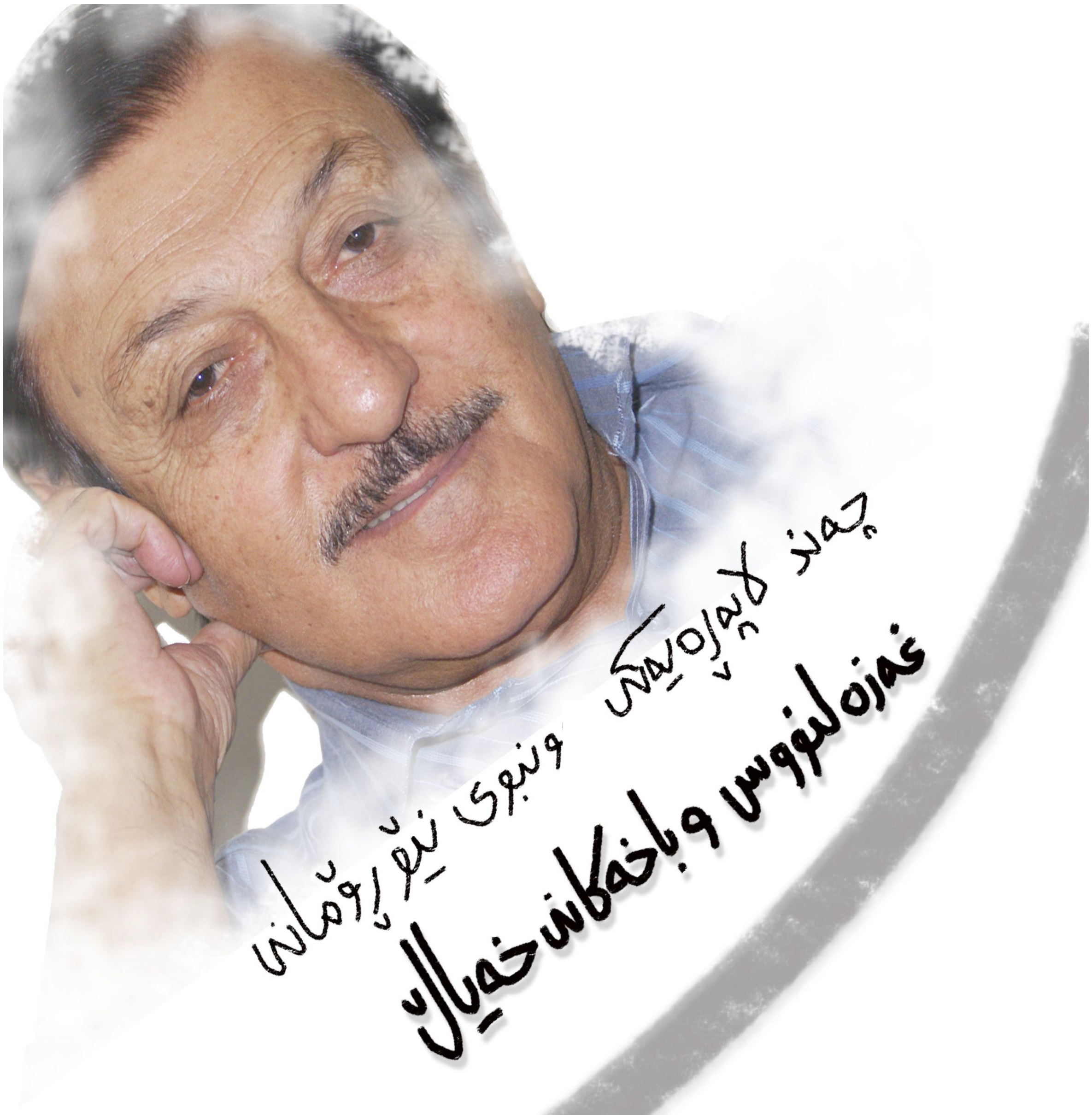

چەند لاپەڕەیەکی ونبوی نێو ڕۆمانی غەزەلنووس و باخەکانی خەیاڵ

ڕەووف بێگەرد

بۆ هاوڕێم بەختیار عەلی

که نەجۆ ئەشکانی گەیشتە ماڵی مەهناز مارۆی دەزگیرانی و دایك و باوكی مەهناز باسی خۆسوتاندنی کچەکەیان وەك خۆی بۆ گێڕایەوە، ئەو چیرۆکەکەی بە ئەقڵدا نەچوو. نەك هەر ئەوەندە، بەڵکو وای بیر لێ کردەوە کە ئەمە سیناریۆیەکی گاڵتەجاڕییەو دەستی خودی کچەکەیانی تێدایە. تەنیا بۆ دەستبەرداربوونی ئەمە لە مەهنازو خۆشەویستیی غەزەلنووسە. ناهەقیشی نەبوو، لەبەر ئەوەی بە درێژایی ئەو ساڵە نە ڕازی بێزارییەکی زۆری لە چاوی مەهنازدا خوێندبووەوە، نە ئەو وێرانییە ڕۆحییەی گەیاندبێتییە نا ئومێدییەکی هێند قووڵ و بێمانا کە بۆنی خۆکوشتنی لێ بێت. پاشان بیری لەوەیش کردەوە کە ڕەنگە خانمی شەمس هەر بۆ خۆشی ئەم چیرۆکە خەیاڵییەی سازدابێت، دوای ئامۆژگاری و سەرکۆنەکردنی مەهناز لەلایەن باوك و دایکییەوە و پەشیمانبوونەوەی لەڕای جارانی، کەمێکی تر، وەك شەبەنگ لە گۆشەی ژوورێکەوە دەربکەوێت، بەرەو لای

بێت و بە ترس و دڵەراوکێکەی ئەم پێبکەنێت، ئەمیش لەوانەیە لەخۆشیدا شاگەشکە بێت. کەچی هیچێك لەم گریمانانە ڕوویان نەدا. بە پێچەوانەوە، لە چاوی سەیفەدین مارۆی باوکی مەهناز و خانمی شەمسی دایکییەوە، تا دەهات زیاتر هەستی بێدەسەڵاتییەك بەر ڕۆحی ئەم دەکەوت کە توانای گومان و باوەڕنەکردنی لێ دەبڕی و بەرەو خۆخواردنەوە و پرسیاری بێ سەرەوبەرەی دەبرد. بۆ ماوەیەك هەرسێکیان تەواو خامۆش بوون تا نەجۆ بە خانمی شەمسی وت:

- دەتوانیت جێگای خۆسووتاندنەکەیم پێشان بدەیت؟

خانمی شەمس وەك باڵندەیەك دەرگای قەفەزی فرینی لێ کرابێتەوەو دەمێك بێت چاوەڕێی داواکە بێت، خێرا هەستا، بەدەم ڕێوە پەردەی ناو ساڵۆنەکەی لاداو تەماشای ئاسمانی کرد. ئەو پێشتر، هەر دوای ڕووداوەکە، هەستی نامۆییەکی تێگەڕابوو، نامۆیی داهاتوویەکی چاوەڕواننەکراو و کارەساتێکی سامناك. زانیی لە دوای مەرگی مەهنازەوە شتێك بەڕێوەیە، شتێکە لە بابەتی هێرشی ڕەشەبایەکی ناکاو لەناو ژوورێکی کپدا، یان چریکەی گۆرانییەك لە گەرمەی شەڕگەیەکدا، وەلێ خانمی شەمس لەوە بێدەسەڵاتتر بوو ڕاوی خەیاڵێك بکات و لە دەرەوەی ئەو دنیا بەردینەوە کە خۆی و سەیفەدینی مێردی تیا دەژیان، بتوانێت هەناسەیەك بدات. هەر بەدەم ئەم ختوورانەوە تەماشای سمێڵە ئەستوورەکانی نەجۆی کردو پێشی کەوت، جارێکی تر پێی وتەوە:

- وەك پێم وتیت جێگای خۆسووتاندنەکە چ شوێنەوارێکی پێوە دیارنییە، من ئەوەندە دەتوانم لەناو باخەکەدا ئەو شوێنەت پێ نیشان بدەم کە مەهناز تیایدا دانیشت و ئاگری لەخۆی بەردا. دوای ئەوە نە ئاگام لە هیچ شتێکە و نە توانای وەڵامدانەوەی پرسیاری ترم هەیە.

نەجۆ وەك لەبەردەم تۆفانی دەریایەك و ئاگرپرژێنی گڕکانێکدا دەستەوستان بێت، لە پێشی خانمی شەمسداو بۆ ئەوساتە بێجگە لە گوێگرتن و خۆبەدەستەوەدان چی تر نەبوو. هەستی نەجۆ لەوساتەدا لە خەمی بیابانگەڕێك دەچوو بەدوای وەهمی تراویلکەیەکەوە، کە بەدەر لە وەڕزی و وڕوژان، وەستان و نائومێدی هیچی تری لێ نەکەوێتەوە.

خانمی شەمس شوێنی خۆسووتاندنەکەی مەهنازی لەناو باخەکەدا پیشانداو خۆی دوورتر وەستا. نەجۆ دوای تێڕامانێکی زۆر، ڕاڕاو بە ترس و ڕاڕاییەکی فرەوە لە جێگاکە نزیك کەوتەوە، چاوی لەو چیمەن و پەڵە گیایانەیش بڕی کە هەر لەناو باخەکەدا و لە شوێنی خۆسووتاندنەکەدا بە گەشاوەیی مابوونەوە. دایکی مەهناز لەسەر هەقبوو کە نە ئاسەواری ئێسك و پروسك دیاربوو نە خۆڵەمێش، تەنانەت لەوە نەدەچوو ئاگرۆکەیەکی منداڵانەیش لەو شوێنەدا کرابێتەوە. بەڵام نەجۆ بۆنێکی سەیری بەسەرداهات، نە لە بۆنی بۆس و دۆڵگابان دەچوو کە خۆی بەکاری دەهێنا، نە لە بۆنی گۆجی و مەزەلۆنا کە مەهناز حەزی لێ دەکردن. ماوەیەکی زۆر چاوی گێڕاو هەستی ڕاگرت، پاشان هەر بەو بێدەنگییەوە گەڕایەوە بەردەمی خانمی شەمس کە لەژێر سێبەری یەکێك لە دارسنەوبەرەکاندا وەستابوو. پێی وت:

- سوپاست دەکەم خانم. بێگومانم ئێوە ڕاست دەکەن، تەنیا ئەوەندە هەیە کە ڕەنگە من هەرگیز لەم مەتەڵە تێنەگەم یان درەنگ پەی پێ بەرم.

نەجۆ ئەشکانی بە خەمێکی زۆر و بێ ئەوەی شتێکی تازە بڵێت، دایك و باوکی مەهنازی بەجێ هێشت و گەڕایەوە ماڵەکەی خۆی. لە ژوورە تایبەتییەکەیدا بەرانبەر بەو وێنەیەی خۆی و مەهناز دانیشت کە لەسەر مێزە گەورەکەی دانابوو، وێنەی ساڵێك لەوەوبەربوو کە تازە بووبوونە دەزگیران، ڕۆژانە باسی تازەترین مۆدێلی جل و ماشێن و عەتریان دەکرد. لەو سەرەتایەدا مەهناز بەپێی زەوق و مەیلی ئەم بەرگی لەبەردەکرد و ئەمیش ڕای لەسەر گونجانی ڕەنگەکان دەردەبڕی.

پاشان هاتە بەر ئەو ئاوێنەیەی بەقەدەر باڵای خۆییبوو، تەماشای قەڵافەت و سەرو چاوی کرد، لە سمێڵیدا یادی باوکی کردەوە کە بەردەوام پیاوەتی و جوامێریی خۆی لە سمێڵە زلەکەی و دەموچاوە مۆن و هەمیشە

تووڕەکەیدا دەبینی. بیری لەو ڕۆژەیش کردەوە کە مەهناز دوای ساردییەکی چاوەڕواننەکراو ڕووبەڕوو پێی وت: (نەجۆ نامەوێت شووت پێ بکەم، من و تۆ بۆ یەکترنابین، چونکە ناتوانم لەگەڵ تۆدا خەیاڵ بکەمەوە) دوای ئەوەیش لەبەردەمی چەند دۆستێکدا وتی: (نەجۆ ئەشکانی بێجگە لە قسەی پڕوپووچی سیاسەت هیچ باسێکی تر نازانێت) ئەو ڕۆژەیش کە ئەم چووە لای غەزەلنووس و کەوتە هەڕەشەلێکردنی، ئەو زۆر لەسەرخۆ پێی وت: (نەجۆ واز لەو کچە بهێنە و تووشی دەردی گەورەی مەکە با بەهێوری خۆی بدۆزێتەوە).

نەجۆ بۆ یەکەمجار کەوتە بەراوردکردن لە نێوان خۆی و باوکیدا، بەتایبەتی لەڕێی سمێڵی هەردووکیانەوە،پاشان لەنێوان سیاسەتبازیی خۆی و خۆشویستنی ڕاستەقینەی مەهنازدا. وشە بە وشەی ڕستەکانی غەزەلنووسی سەروبن کردو هەوڵیدا بن دێڕەکانی بخوێنێتەوە. یەکەمجاری بوو هەست بە زەبری وشە بکات و ترسی لێ بنیشێت. لەسەر دەستەواژەکانی: دەردی گەورەی مەهنازو خۆدۆزینەوەیدا گەلێك وەستا. پرسیاری لە خۆی کرد کە بۆ ئەوکاتە لە غەزەلنووسی نەپرسی مەهناز بۆ تووشی دەردی گەورە دێت، ئەی لە چیداو چۆن خۆی بدۆزێتەوە؟! بەڕاست خۆدۆزینەوە مانای چییە و ئەو کچە لە کوێدا ونبووە؟!.

نەجۆ به درێژایی ئەو شەوە کە بۆ ئەو کۆتایی نەدەهات، نە خەو چووە چاوی و نە تامی هیچی کرد. حەزیشی بەوە بوو کتێبێکی ئاسایی لە ماڵدا بوایەو لەم شەوە دەگمەنەیدا و بەو کۆڵکە خوێندەوارییەوە کە هەیەتی دێڕ بە دێڕ تامی لە ماناو نهێنییەکانی بکردایە. بەڵام کەی ئەم ڕۆژێك لە ڕۆژان خوێندنەوەی بەخەیاڵدا هاتووە؟! کەی بیری لە کڕینی دیوانە شیعرێك یان حیکایەتێکی خۆش کردۆتەوە؟! دەبوو ئەم ئەو کاتەی مەهناز پێی دەوت: (تۆ بێجگە لە باسی خواردن و پارە و سیاسەت بیر لە هیچی تر ناکەیتەوە) لە جێگای خۆیدا بچەقیایەو ئاوڕێکی بۆ ئەو رابردووەی بدایەتەوە کە بۆ مەهناز مایەی نیگەرانی بوو. دەبوو بەو قسەیە ناودەمی تاڵ و دەماری مێشکی ئاگری بگرتایە. کەچی بۆ ئەو کاتەی ئەم وشەکان لەوە بێماناو ساردتربوون کە هەستی بهەژێنن و بیری پێبکەنەوە. مەهناز پێی وت ناتوانێت لەگەڵ ئەمدا خەیاڵ بکاتەوە. باشە بۆ لێی نەپرسی خەیاڵ چییەو مرۆڤ چۆن فێری دەبێت؟! ئایا وانەکانی خەیاڵ کە مەهنازیان لە ڕەگەوە هەڵکێشا و وێرانیان کرد بۆ ئەم و کەسانی تریش هەروایە؟!

نەجۆ لە نێو گێژەنی لێکدانەوەی ئەو شەوەیدا تەنیا پرسێکی بێ وەڵام بوو. کە بۆ دواجاریش لەسەر خۆسووتاندنەکەی مەهناز وەستا، ئیدی پەلوپۆی بیرکردنەوەی لە جووڵە کەوت، هیچی بۆ نەمایەوە بێجگە لەوەی بەیانی سەر لە هاوڕێ و دۆستە نزیکەکانی مەهناز بدات و یادگارییان پێ بگێڕێتەوە. ئەو شتانەی لە نهێنیدا وتراون و ئەم بێئاگایە، ڕازە شاراوەکانی دڵی مەهناز کە دەشێت بەشی زۆریان لەبارەی غەزەلنووسەوە بێت و هەرە کەمەکەیشی بەر ئەم بکەوێت. ئەم دەزانێت گەورەترین ڕاز و بە پێچوپەناترین نهێنیی مەهناز، پێش ئەوەی لای ئەم یان باوك و دایکی بێت، لای غەزەلنووسە. ئەو تاقە کەسێکە ئەم لێی بپرسێت بۆ مەهناز خۆی سووتاند؟ ئایا لەبەر خۆشەویستیی ئەوە یان بۆ ڕزگاربوونیەتی لە هاوسەرێتیی ئەم؟ چ سیحرێك لەو وانە خەیاڵیانەدا هەبووە کە ئەم ئەنجامە کارەساتبارەی لێ بکەوێتەوە؟!

نەجۆ بڕیاری ئەوەی دا کە لەسەرخۆ و بێ ئەوەی وەك جاری پێشوو دەماری ملی ڕاست بکاتەوە، بڕواتە لای غەزەلنووس و هەموو ئەم شتانەی پێ بڵێت. ئەمە دوا بڕیاری نەجۆی دەزگیرانی مەهناز بوو، کە دەبوو سەعاتێك پێش خۆسووتاندنەکەی، بە جلی پێشمەرگایەتییەوە کە بۆ شەوی زاوایەتی ئامادەی کردبوو، بگاتە ماڵیان. مەهناز لە پێشی ئۆتومبیلەکەیدا سواربکات و دەوری شاری بگێڕێت، ئەم دەیزانی مەهناز گەڕانی دەوری شاری پێ خۆشە، بەتایبەتی دیمەنە جوانەکانی سرووشت و ناو ئەو گۆڕستانە گەورەیەی شار کە نووسینی سەر هەندێك لە کێلەکان سەرنجیان ڕادەکێشا و لە دەفتەرێکی بچووکدا دەینووسینەوە. ڕۆژێك مەهناز زۆر دڵخۆشبوو، کاتێك بەسەر دوو سێ گۆڕی ناو گۆڕستانەکەوە ئەم ڕستانە نووسرابوون!

مەرگ خەیاڵێکی خۆشە و تەنیا لە ئێستادا دەتوانیت چێژی لێ بکەیت نەك لە ڕوودانیدا، مردن تەنیاییەکە لە

ئێستاوە لەگەڵیدا ڕابێ و بەکاری جوان خۆتی پێ نەمربکە، لە گۆڕدا ڕووناکییەك هەیە تەنیا خەیاڵ پەروازەکان هەستی پێ دەکەن. مەهناز ڕستەکانی لە دەفتەرەکەیدا نووسییەوە، کەچی هەموو جارێك کە لەو ناوە نزیك دەکەوتینەوە دیسانەوە دەچووەوە سەر ئەو گۆڕانەو لە وشە بە وشەی نووسینەکان ڕادەما و دەموچاوی سوور دادەگەڕا. بەڵام ئەمجارەیان نەجۆ لەباتی ئەو گەشتە سیحراوییە بەسەر سووتانێکدا چوو کە کەس توانای لێکدانەوەو پەی پێ بردنی ڕازەکەی نییە.

کە خانمی شەمس گەڕایەوە لای سەیفەدین مارۆی مێردی، پێی وت: ئەم نەجۆ ئەشکانییە کێشەیەکمان بۆ دروست نەکات باشە!. سەیفەدین وتی: جا ئێمە چ خەتایەکمان کردووە؟ کچمان داوەتێ و زۆرمان لێ کردووە شووی پێ بکات. پاشان دوای مەرگی مەهناز دەبێت ئێمە لە چیی تر بترسین؟.

- بڵێیت نەچێتە سەر غەزەلنووس؟ من بێگومانم کارەساتەکە لە چاوی ئەودا دەبینێت!

سەیفەدین بێدەنگبوو، بێدەنگییەکی وا کە لەوەو پێش خانمی شەمس بە ڕوخسارییەوەی نەدیبوو، هەر دەتوت بەردێکی نێو دیوارە و بێ هەست بە هەموو کەسێکدا هەڵدەڕوانێت. دوای ماوەیەکی زۆر وتی:

- شەمس، گوێ بگرە. بە دەستی خۆمان مەترسییەکمان هێنایە ناو خێزانەکەمانەوە بۆ ئەوەی وێرانی بکات، ئەگینا ئێمە کەی ناوی وانەی خەیاڵمان بیستووە؟ بەتایبەتی ئەم مەسەلەیە دەستی تۆی تێدایە.

خانمی شەمس وتی: بەڵام وانەکە هەیە و ئێمە تا ئەم دواییە نەمانبیستووە، ئەگینا بۆ دەر و دیواری ماڵەکەمان خەریکە پردەبێت لە بۆن و باڵندە و گوڵی سەیر سەیر؟! بۆ مەهناز لەپڕێکدا لە قوتابییەکی هەرە تەمەڵەوە کە جیاوازیی لە نێوان خۆر و مانگدا نەدەکرد، گۆڕا بە قوتابییەکی هەرە زرنگ و هۆشیار؟

هەردووکیان لەیەکدی ڕامان و بە هێوری و بێدەنگ هەریەکە و ڕووی لە ژوورێك کرد، وادیاربوو بیانەوێت زیاتر بیر لەوانەی خەیاڵ بکەنەوە یان ئەو کێشەیەی بەرەو ڕوویان دەبێتەوەو لەوانەیە لە سووتاندنەکەی مەهناز بەسوێتر بێت.

نەجۆ ئەشکانی دوای ئەوەی ئەو بەیانییە چەند جارێك دەوری شاری کردو لە هەندێك جێگادا، کە تەنیاییەکەی لا خۆشدەبوو، یان یادی مەهنازی تیادەکردەوە، دەوەستا. لە نزیك نیوەڕۆدا، لەبەردەمی ماڵی غەزەلنووسدا ماشینەکەی ڕاگرت و لەسەرخۆ لەدەرگاکەی دا. غەزەلنووس بەهەمان چاویلکەی بچووك و ریشە دەروێشانەکەیەوە دەرگای کردەوە. کە نەجۆی بینی بە گەرمی پێشوازیی لێ کردو وتی:

- چاوەڕێت بووم . ئەمزانی هەر دێیت.

نەجۆ وتی: بێگومانم دەتزانی، چونکە لەناو ئاگرێکەوە هاتووم کە تەنیا خۆت لە هەڵکردن و کوژانەوەی دەگەیت.

غەزەلنووس وەڵامی نەدایەوە و تەماشایشی نەکرد. بە جووتە چوونە ژوورێ. نەجۆ زیاد لە جاری پێشوو چاوی گێڕاو سووسەی کرد. ژوورەکە ئەمەندە کتێبی تیابوو لە هەندێك شوێنیدا ئەگەر خۆت نەپاراستایە و بەر یەکێك لەو ستوونانە بکەوتیتایە کە سەریان لە بنمیچەکەدا بوو، دەبوویت بەژێر هەرەسی کتێبەوە. لاپەڕەی دەستنووس و قەڵەم و پارچە کاغەزی دڕاو زۆر جێگای ژوورەکەیان داگیرکردبوو. لە گۆشەیەکدا، کراسێکی گرمۆڵە کراو، بەسەر دیواری بەرانبەر بە شوێنی نووسینەکەیشییەوە جوانترین تابلۆی میکائیل ئەنجیلۆ هەڵواسرابوو.

غەزەلنووس دوای ئەوەی کتێبێکی بەدەستەوە گرت. بە نەجۆی وت: حەز لە شیعر دەکەیت؟

- لە ژیانمدا تەنیا دوێنێ شەو حەزم لە خوێندنەوەی شیعر کردووە.

- شیعر دەتوانێت مرۆڤێکی وەك تۆ ئاسوودە بکات و دنیاکەیشی بگۆڕێت.

- باشە، ئەم قسانە بۆ خۆت. بەڵام دەزانیت من بۆچی هاتوومەتە لات و چیم دەوێت؟

- بێگومان، بەدوای خۆڵەمێشی جەستەی مەهنازدا وێڵیت.

نەجۆ کەمێك وەستا و لەوەدابوو فرمێسکێکی ناوەخت بکەوێتە ناو چاوی. بەڵام زوو فریاکەوت و پێی وت:

- جەنابی غەزەلنووس مەهناز لای تۆیە، یان دەزانیت لەکوێیە!
- بۆ لای من؟ بەتایبەتی کە باش دەزانیت ئەو خۆی سووتاندوە!
- چونکە تۆ ئەوت لە مرۆڤێکی ئاساییەوە گۆری و ریگای ترت نایەبەری. بێگومانیشم هەر تۆ مردنت لا خۆشەویست کرد. دەزانیت پێش ئەوەی تۆ بناسێت چەند منی خۆشدەویست؟ دەبووە هاوسەرێکی نموونەیی ئایندەم. ئەی نامەکەیت لەبیرە؟.
- مەرج نییە ئەو خۆشەویستییەی مەهناز لە نامەکەدا بۆ منی نووسیوە ئەو عەشقە بێت کە تۆ دەیزانیت یان بیری لێ دەکەیتەوە، من تەنیا مامۆستایەکی خەیاڵیی رووتم و بێجگە لەو وانەیە چ ریگایەکی ترم نیشان نەداوە.
- وانەی خەیاڵ؟ ئەمە لە داهێنان و بەرژەوەندیی خۆتە، بۆ لەخشتەبردنی ئەوانەی مەبەستتن. ئەم وانەیە رەگی شێتیی تیایە و مرۆڤ بێهوودە دەکات.
- تۆ خراپ لە ماناکەی تێگەیشتوویت، تۆوی ئەم وانەیە کەم یان زۆر لە هەمووماندا هەیە، بە تۆیشەوە. تەنیا لە سەرەتادا هەستپێکردنی دەوێت و پاشان گەشەپێدانی. بۆ تۆ خۆت بە شێت دەزانیت؟.
نەجۆ زۆر بەهێوری گوێی گرتبوو. گوێگرتنێکی نائاسایی، دەیویست هەر وشەیەکی غەزەلنووس لەبەر میکرۆسکۆبی لێکدانەوەو بژارکردنی زەینیدا لەوە گەورەتر بکات کە هەستی توانای گرتنی نەبێت. لەسەرخۆ پێی وت:
- زۆر چاکە، منیش دەمەوێت گوێم لە وانەکانی خەیاڵ بێت، ئەوانەی بە مەهنازت وتوون، بۆ ئەوەی بزانم دەتوانم قوتابییەکی باشت بم یان وەك تۆ دەڵێیت شێتم و لە هیچ ناگەم. بەڵام غەزەلنووس درۆم لەگەڵدا مەکە. بەراست پێم بڵێ تۆ خودا دەناسیت؟.
غەزەلنووس بە دەم زەردەخەنەوە وەڵامی دایەوە:
- بێگومان، بێگومان، من خودایەك دەناسم تا بلێی جوان و میهرەبانە، ناسك و روونە، نە زاڵمە و نە ستەمکار، نە توورەدەبێت و نە هەرەشە لە کەس دەکات. بەشێك لە توانا و دەسەڵاتی لای خۆی هێشتۆتەوە و بەشەکەی تری بەخۆمان بەخشیوە. چونکە ئەگەر وانەبێت ناعەدالەتی دروست دەبێت. باشە، تۆ خودای وا دەناسیت؟
- واز لەو پرسیارە بهێنە. ئێستا بەو خودایە سوێندت دەدەم کە دەقی وانەکانی مەهنازم بۆ باس بکەیت. وەك دەزانیت ئەو نەماوە، بەڵام وەك جاری پێشوو پێت وتم ئاسوودەکردنی هەست و دەروونی کەسێك کردنەوەی دەرگایەکی تازەیشە بەسەر ژیاندا.
- تۆ هەڵەیت کە دەڵێیت مەهناز نەماوە، لەوانەیە تەنیا چاوی تۆو هەندێکی تر نەیبینن.
نەجۆ بە سەرسامییەوە لە ناوچاوی غەزەلنووس راما و نەیزانی چی بڵێت. غەزەلنووس وتی:
- باشە، هەندێك لەو وانانەت بۆ باس دەکەم کە بە مەهنازم وتوون، ئەوانەیش کە دامنابوو پێی بڵێم و فریای نەکەوتم. بۆ نموونە پێم وتووە (مەهناز هیچ شتێك لە بۆنکردنی تەواوەتیی گوڵێك زەحمەتتر نییە، هەرکاتێك بە چاکی فێربووین بۆنی گوڵ بکەین، مانای وایە فێربووین خەیاڵ بکەین، یەکەمین لێشاوی گەورەی هەست یەکەم لێشاوی خەیاڵیشە). پێم وتووە (مەهناز... بۆ ئەوەی تێبگەیت دەبێت هەقیقەتە سادەکان بە خەیاڵ بانگهێشت بکەیتەوە، تۆ ناتوانیت تەنیا بە چاو گوڵی حەوشەکەی خۆتان ببینیت. بەڵکو پێویستت بە خەیاڵە، هەقیقەت شتەکان دەگۆرێتە سەر شتی یەك دیوو و سادە. کە باسی خەیاڵت بۆ دەکەم مەفرە بۆ دوور، خەیاڵ لە سەرەتادا نیشتنەوەیە لە باخەکەی ماڵی خۆتاندا، نیشتنەوەیە لەلای یەکەمین چڵەگیا و لەلای نزیکترین پاساری. دواتر هەر ئەو شتە بچووکانە خۆیان دەتبەن بۆ شوێنی زۆر دوورتر)).
نەجۆ ئەشکانی تا دەهات زیاتر حەزی لە گوێگرتن دەبوو، تامی لە رستەو ماناکان دەبرد، لەشی بووبوو

بە گوێچکە بۆ بیستن و تێگەیشتن. دەیویست لە ڕستە یان بڕگە و تەنانەت واژەیەکدا ئاماژەیەك بدۆزێتەوە بۆ ئەوەی غەزەلنووسی پێ تاوانبار بکات و بڵێت تۆ بوویت بەهۆی هەڵگێڕانەوەی مەهناز لە من و پاشانیش خۆسووتاندنی. ئاخر دوای مەهنازو شکستی ئەو ئومێدانەی لەسەر ئەو هاوسەرێتییە بنیاتی نابوو، نەجۆ دەبووە پیاوێکی دۆڕاو و دەستمایە پووچ. بەڵام هیچی بۆ نەوترا. یەکەمجار بوو بەو شێوەیە گوێ بۆ مانایەك ڕابگرێت کە لەوەوبەر نەیبیستبوون. نەجۆ وتی: باشە ئەی ئەگەر منیش ببمە خوێندکارێکی وانەی خەیاڵ، چیم پێدەڵێیت؟! غەزەلنووس وەك خۆی بۆ وەڵامەکە ئامادەکردبێت، خێرا وتی: پێت دەڵێم چ کارەساتێکی گەورەیە تۆ هەموو دنیات لەژێر دەست بێت و خۆت ئازاد نەبیت! چ کارەساتێکی گەورەیە تۆ تەنیا ئەو شتانە لەم ژیان و گەردوونەدا ببینیت کە لەبەر چاوتن و لەمسیان دەکەیت، کەچی نەزانیت لەدوای ئەمانەوە چیی تر هەیە یان چی خۆی شاردۆتەوە! ئەگەر ژیان هەر ئەم شەو و ڕۆژ و خەو و خواردن و پەیوەندی و خۆشی و ناخۆشییانە بێت کە ڕۆژانە لەگەڵیدا ڕاهاتووین، بێگومانبە وەك ڕۆحلەبەرێکی کێوی دەمرین نەك مرۆڤێکی پڕ لە خەیاڵ. ئەگەر بمانەوێت لە هەقیقەتی ژیان بگەین دەبێت لە ڕواڵەتەکەی دووربکەوینەوە. لەژێر هەر پێست و توێکڵێکەوە زیندەوەرێك هەیە کە ژیانی ڕاگرتووە. دەبێت بەردەوام هەستی ئەوەمان لابێت کە مرۆڤ کۆیلەکراوە، بەڵام بە ئازادی لەدایکبووە. ئەگەر خەیاڵمان نەبێت زەحمەتە واز لەو کۆیلایەتییە بهێنین. ئەگەر بترسین هەرگیز ئازاد نابین. دەبێت تۆ لەنێو باخەکانی خەیاڵدا گەڕیدەیەکی هەمیشە نەسرەوت بیت، لەو جێگایەدا کە گوڵت بینی، کە گوڵت بۆنکرد هەم ڕابمێنیت و هەم چاو بنێیتە سەریەك و بۆنەکە وا هەڵمژیت کە کار لە هەموو گەردیلەکانی سەر و لەشت بکات. دەبێت وات لێ بێت گەر دەستیشت بەر درەختێك، گیایەك، گێلاسێك، چرایەك، دەرگایەك کەوت، تەزوویەك بە لەشتا بگەڕێ و خەیاڵت بڕوات، ئەوە هێزی لەمسە کە دەتگەیەنێتە ئەوپەڕی بێباکی لەم ژیانەو ختوورەی دنیایەکی ترت دەداتێ، لەپێشدا شەرمت تێدەگەڕێت و تەمی خەمێك خۆی بە بینینتدا ئاوێزان دەکات، دەیەوێت بتخاتە خمخۆرکێکەوە کە توانای پەلوپۆ جووڵانت نەبێت. بەڵام دەبێت تروسکەکانی خەیاڵ لە دوورەوە دەربکەون، تەواو وەك سوپای ئەستێرە دەوری تەمەکە بدەن و دنیات بۆ بکەنە چراخان، تامی ئەو خواردنەت پێ بچێژن کە هێشتا نەتخواردووەو ئەو شەماڵە تایبەتییەیش کە تائێستا نە لە پێستی داویت و نە بۆنیت کردووە. تۆ لەوکاتەدا دەبیت بەو خەڵوەتییەی هەمیشە لەبەردەم پەروەردگارەکەیدایەو کەچی بە چاو نایبینێت، دەستی لێ دەدات و بێجگە لە سروەیەك هەست بە شتی تر ناکات. تۆ نەجۆ ئەشکانی، تائێستا کۆیلەی دەست ژیانە ئاساییەکەی خۆتیت. ژیانێك بێجگە لە بێ نرخ و ڕسوایی چی تر نییە، بەرژەوەندییەکانت لەوەیان کردوویت هەست بە چرپەیەکی عەشق و چیرۆکێکی دڵداری بکەیت. تەنیا ئەو ڕۆژە لە کۆیلایەتی ڕزگار دەبیت کە خەیاڵی ئازادی لەم سەرزەمینە دوورت دەخاتەوەو لەباتی مرۆڤێکی ماڵی، دەبیتە مرۆڤێکی خەیاڵی، پاش ئەمانەیش، نەجۆ حەزدەکەم ئەوە بزانیت کە تۆ دوو ناتەواویی گەورەت تێدایە، هەندێك بۆشایی لە مرۆڤدا هەن کاریگەرییان لەسەر جەستەو ڕۆحەو ڕزگاربوون لێیان ئاسان نییە. با بۆت باسبکەم، یەکەمیان لە هەموو کەسێکدا هەیە بەبێ جیاوازی: لە مێشکی هەر یەکێکماندا کۆمەڵێك سەنتەر هەن هەریەکەو کۆنترۆڵی چالاکییەك دەکات. هەیانە بەرپرسی بڕیارە، هەر کارێك مرۆڤ بیکات بە داوای ئەوە، هەیە بەرپرسیاری سۆز و خۆشەویستییە، نە پەیوەندیی بە لۆژیکەوە هەیە نە بە ئەقڵەوە. واتا ئەو بڕیارانە دەدات کە بەرهەمی دڵ [illegible] تر بوونی هەیە کە چاودێریی گشت چاك و خراپیان هەڵاوێرد دەکات. ئەم

مەڵبەندە ئێمەی خەیاڵی ناومان ناوە (ویژدان) کە سەرچاوەکەی خۆشەویستییەکی ڕەهای مرۆڤایەتییەو هەڵە بە کەس ناکات. چاودێرییەکی ناوازەو دادپەروەرێکی توندڕەوە. تۆ، ئاغای نەجۆ ئەشکانی، ئەم مەڵبەندەی مێشکت پەکی کەوتووەو کارناکات. دەبێت زۆر هەوڵ بدەیت تا بکەوێتە گەڕ، ئەگەریش بکەوێت! بۆ ئەوەی لەم کێشانەیش ئاسوودەبیت، پێویستە تەنیا خۆت بیری لێ بکەیتەوەو سەنتەرەکە بخەیتەوە سەر باری ئاسایی

خۆی، ئەگینا نە ئاسوودە دەبیت و نە تام لە ژیان وەردەگریت.

دووەمیان نەجۆ ئەشکانی، لە جەستەی هەر یەکێکماندا توخمێکی شاراوەو بێ ناو هەیە، ئەویش وەك توخمەکانی تر ژیانی پێوە بەستراوە، بەڵام ئەم ئەفراندنی جوانی و خۆشەویستی دەکات و عاشق بە سووتانە، تەواو وەك گۆگرد وایە، پێویستی بەوەیە هەمیشە دەستێك داییگیرسێنێت، بۆ ئەوەی جەستەی ئەو کەسە بەردەوام رووناك و درەوشاوە بێت و رۆحیش لە فرین و خەیاڵی یاخیبوون و سەرکێشیدا بێت، ئەمە توخمی عەشقە و بەداخەوە تۆ پەنجەی داگیرسانیت نییە، بۆیە ئەو کەسانەی وەك تۆ وان، توخمەکەیان وردە وردە تیا دەمرێت و وزەی سووتانی تیا نامێنێت، بۆیە دەبینیت خەڵکانێك هەن بەردەوام دەفرن و دەستەمۆی هیچ دەسەڵاتێك و نەریتێکی باو نابن، عاشقن و لە درەوشانەوەیەکی هەمیشەییدان. هەیشە وەك قوری رەشی لێ هاتووەو بە زەوییەوە نووساوە، بەردەوام چڵکاوی بەسەردا دەڕوات و پێی پیادەنرێت، هیچیش لە عەشق نازانێت، مەبەستم لە عەشق خۆشویستنی هەموو شتەکانی دەوروبەرمانە، بە دەریا و چیا و مرۆڤ و درەخت و دار و بەردیشەوە، تەنانەت بەوانەیشەوە کە خۆشیان ناوێین. نەجۆ لەوەدەچێت تۆ لە قورە رەشەکە بیت.

نەجۆ دەستی بە تەوێڵیەوە گرتبوو وەك سەراسیمەیەك خۆی رادەژەند و لە گەلێك لەو قسانە تێنەدەگەیشت، بەڵام حەزی گوێگرتنی تیابوو. دوای بێدەنگییەکی زۆری غەزەلنووس، نەجۆ پێی وت:

- ئەمانەی تۆ باسیان لێدەکەیت لەوە زەحمەتترە کە مرۆڤ بەئاسانی بەرگەیان بگرێت، یان تێیان بگات. ئاخر من چۆن دەتوانم ئەو کەسەم خۆشبوێت کە رقی لێمە؟! یان ئەو توخمە بدۆزمەوە کە ناوی نییە و حەزی لە داگیرسانە؟.

- ئەگەر توانیت کۆنترۆڵی ئەو سەنتەرە بکەیت و لە هەوڵی داگیرساندنی ئەو توخمەدا بیت کە باسم کرد، بێگومانبە دەتوانیت. ئەو دوانە یەکدی تەواو دەکەن و مرۆڤ لە جەستەیەکی قورس و ناقوڵاوە دەکەنە خەیاڵێکی ناسك. دۆزینەوە و شادبوون بەم شتانە لەخۆتەوە دەستپێدەکات، رەنگە بۆ تاقە جارێك، قسەی کەسێك، هەڵوێستێك، رووداوێك، کتێبێك، کێشەیەك بۆت ببێتە مامۆستا و پرت بکات لە خەیاڵ. ئەوەش بزانە کە کەسی خەیاڵی، مەبەستم لەو خەیالانەیە کە بەرهەمی داهێنانیان تێدایە، هەمیشە لەگەڵ ویژدانێکی بێگەرد و رووناکدا دەژی. ئێستا تۆ چونکە بێ خەیاڵیت، ویژدانت خستۆتە ناو تەنەکەیەکەوەو هەموو رۆژێك چەند جارێك میزی پێدا دەکەیت.

نەجۆ تەکانێکی ترسناکی خواردو راپەری، بە رقەوە لە چاوی غەزەلنووسی روانی و پاشان لەسەرخۆ وتی:

- باشە، جەنابی غەزەلنووس تۆ زۆر بەم خەیاڵەوە دەنازیت. ئەی نابێت خەیاڵ بەهرەیەکی خودایی بێت و دەستی مرۆڤ لەوە کورتتربێت بە ئاسانی بیگاتێ؟ خۆ ئەگەر وابێت من و تۆ یەکسانین بە یەکدی. تۆ بەهرەی خەیاڵ و من شتێکی تر، مەرجیش نییە ویژدان تەنیا قۆرخی خەیاڵییەکان بێت، ئەگەر وایە بۆ مەهنازت بەکوشت دا؟

- سەرەتا پێم وتیت لە هەریەکێکماندا رەگەزی خەیاڵ هەیە، بەڵام تۆ دەیکوژیت و من پەروەردەی دەکەم. مەهنازیش لە رقی تۆ خۆی کوشتووە نەك لەبەر خۆشەویستیی من. تێگەیشتی ئەشکانی؟

کە نەجۆ لەپرێکدا و بەو جۆرە گوێی لەناوی خۆی بوو زیاتر راچڵەکی، بەڵام هیچی نەوت، پەرۆشی گوێرادێران و تێگەیشتنی زیاتر بوو. غەزەلنووس کتێبەکەی دەستی کردەوەو وتی: هەندێك جار شیعری ناو ئەم کتێبەیشم بۆ خوێندۆتەوە. دەتەوێت گوێ لە شتێك بگریت؟

نەجۆ ئەشکانی کە هێشتا لەنێو گێژەنی رامان و ساکاویدا گەلایەکی دەم رەشەبا بوو، بە غەزەلنووسی وت:

- ئارەزووتە، من ئەمرۆ قوتابییەکی دەست لەسەر دەستی تۆم.

غەزەلنووس وتی: لەبیرت نەچێت شیعریش سەر بە قوتابخانەی خەیاڵە، شیعر لە سەردەمانی هەرەکۆنەوە وزەی ئەو رۆحانەبووە کە هەمیشە لە سووتان و زیندووبوونەوەدا بوون. ئاگاداربە ئەوەی شیعری خۆشنەوێت

ژیانی خۆش ناوێت. شیعرو ڕق دوو جەمسەری دژبەیەکن، هەموو زۆردارو خوێنرێژەکانی دنیای کۆن و تازە شیعر لە ماڵی دڵیاندا نەبووەو خۆشیان نەویستووە.

نەجۆ ویستی زیاتر لە مانای ئەو سووتان و زیندووبوونەوەیە بگات. بەڵام غەزەلنووس دیوانە شیعرییەکەی کردبووەوە، پێش ئەوەی دەست بە خوێندنەوەی بکات بە نەجۆی وت: ئەوە بزانە لە کاتی شیعر خوێندنەوەدا تۆ لە سەردەم و جێگایەکی تردایت، ڕەنگە بێجگە لە خۆت کەسی تر لەوێ نەبێت، ئاگاداربە، هیچ تەماشای من مەکە، بەس گوێبگرە و لە ماناکان وردبەرەوە. لەوانەیە دێرە شیعرێك بتکات بە مرۆڤێکی خەیاڵی.

لەنێو کەشتیی لەشی تۆدا خەیاڵێك بۆتە زیندانیی
شەپۆل نادات لە دامێنی نەزەر ناگاتە پێکانی
تەلیسمی باڵ فرینە تۆ چیای ڕۆحت زەوی خارە
بەڵێ مەحکوومی بەو دەردی نەزانینەی کە نایزانی

کە غەزەلنووس بێدەنگبوو، نەجۆ دوای کەمێك بیرکردنەوەو چاوەڕوانی، پێی وت: باش لە شیعرەکە تێنەگەیشتم، دەتوانیت پێم بڵێیت باسی چی دەکات؟.

غەزەلنووس وتی: ئەوە کاری تۆیە، دەبێت خۆت وا لێ بکەیت کە تێبگەیت. وانەی خەیاڵ نە پێویستی بە مامۆستای ماتماتیکەو نە دۆزینەوەی هاوکێشە شیمییەکان، کە خۆت لە دنیای خەیاڵدا بوویت ئیتر پرسێك بەسە بۆ ئەوەی ئاگری ناوەوەت هەڵبگیرسێت.

نەجۆ بێدەنگبوو. غەزەلنووس پێی وت: خەیاڵ مەرگی هەموو ئەو شتانەیە کە ڕۆژانە دەتبەستنەوەو نیگاکانت لە نوختەیەکدا دەوەستێنن، یان گوێت لەگەڵ ئەو گوزارشتانەدا ڕادێنن کە دەریچەیەك لەسەر خۆشگوزەرانی و پلەیەك لەسەر سەرکەوتن دەکەنەوە. مرۆڤ تەنیا سروەی وشەیەك و مانایەکی کاریگەری بەسە کە ئاوەژووبێت، گرنگ ئەو کەسەیە کە هەمیشە و تامردن ڕوو لەو سروەیە دەکات و ناتوانێت واز لە گریمانەیەك بهێنێت کە بەردەوام لەسەر دووریانی گوماندا ڕایدەگرێت و بە پێچەوانەی زانستەوە لەسەر هەقیقەتێك نایوەسێنێت. نەجۆ گوێبگرە. گەر بتەوێت بە خەیاڵ بگەیتە ئاسمان، کارەکە گەلێك ئاسانە، پێش ئەوەی ڕوو لە ئاسمان بکەیت هەر لەسەر زەوییەکەی خۆت، لە ماڵەکەتدا دابنیشەو بە خەیاڵ ئەوە بێنە بەرزەینت کە تۆ لەناو ڕووبارێکدایت، ڕووبارێکە سەدان و هەزاران میل درێژدەبێتەوەو هەرچییەك هەیە دەیبینیت. جۆرەها ئاژەڵی کێوی و دار و درەختی هەمەڕەنگ، باڵندەکانی ناو بەفر و درندەی ناو جەنگەڵەکانی ناوچەی گەرم، چیای ڕووگرژ و دەشت و مێرگەکانی پڕ لە گوڵ و گۆرانی. تۆیش هەر لەگەڵیدایت، ئەو سەر بەناو دوورگە و کەنداو و دەریاکاندا دەکات. لەمیاندا ماسییەکی چکۆڵە بۆ تاڤگەیەك بەدیاری دەبات و لەوێوە سرووده کێوییەکان بەگوێی کەنیسەیەکی تەریك و کەشتییەکی ماندوودا دەدات. ئەو لەسەر هیچ دیمەن و دیاردەیەك ناوەستێت و تۆیش لەوە بێباکتریت کە شەپۆلێك بتخاتە کەنارەوە یان دنیا ئەفسووناویەکەت لێ ون بکات. بەردەوام گوێت لە گۆرانییەکە پێشتر نەتبیستووە، گۆرانیی زیندەوەرەکانی ناو دەریا کە کۆراڵێکی خەم ئەنگیز و ئاهەنگێکی کۆچەرییانەن. تەواو لە لاواندنەوەی ژنێك دەچێت کە لە بیست ساڵی تەمەنی چاوەڕوانیدابێت و کەسێك هەواڵی مێرد و منداڵە ئەنفالکراوەکانی نەزانێت. یان عاشقێك بێجگە لە ئەستێرەو خورەی ڕووبار چ هاودەنگێکی تری نەبێت. تۆ بۆ ئەوساتە، نە گوێت گوێی مرۆڤی ئاساییەو نە هەستەکانت گیرۆدەی ناو ژوورێکی داخراون. وردە وردە لەوە دەگەیت کە گۆرانییەکە بۆ هەموو کەسێکە، لە پیرەمێردێکەوە تا منداڵێك، لە ڕەشپێستێکەوە تا چاوشینێکی سپی و سۆڵ، لە لاڵێکەوە تا بیرمەند و هەستیارێك. گۆرانییەکە باسی ئەوە دەکات کە هەموو کەسێك باڵی فرینی هەیە و خۆی شکاندوویەتی، ئازادە و واز لە کۆیلایەتی ناهێنێت، چاوێکە لە جووڵەی کرمێکدا دەتوانێت شکۆمەندیی هەژارێك ببینێت نەك خەونی ناپاکانەی پادشایەك. ئەو دەتوانێت پەنجە لە چرۆی دار بەلاڵوکێك بدات کە بەسەر سەختترین لووتکە چیاوە تازە پشکوتووە، ئەو کتێبانەیش بخوێنێتەوە کە هێشتا نەنووسراون.

ئەی چۆن نەجۆ ئەشکانی! وەك پێم وتیت سیحری باڵ لە فریانداو سیحری مرۆڤیش لەخەیاڵیدایە. لەبیرت نەچێت تۆ هێشتا لە رووبارەکەدایت و لەپڕا دەکەویتە کەنار. کۆمەڵێك خەڵکی سەیرت لێ کۆدەبنەوە کە نە بە زمانیان ئاشنایت و نە بە نەخشەی ڕەگەز و شناسیان. ئەگەر لەراستیدا بیانبینیت لەوانەیە زارەترەك بیت. تۆ لەبەر دەمیاندا، لەو کەنارە، لەشت داوەتە بەر تیشکی نەرم و پڕ لە درەوشانەوەی خۆر و ئارەزووت لە بیرکردنەوەیە. مەستی ئەو خەیاڵانەیت کە چرپەی چەندان شەپۆل، هەنسکی گیاندارە رەنگاڵەییەکانی ناو دەریاو روانینە هەتەرەکانی قووڵ، زۆر قووڵ تیایاندا ناشتوویت. گەلێك بێخەمیت، بێ دەربەستانە لەو مەخلووقانە دەروانیت کە بە تارماییان دەزانیت، بەڵام ئەوان، هەڵتدەگرن و دەتبەن بۆ جێگایەکی سەیر، بۆ باخاتێکی سەدان گوڵ و هەزاران بۆن. لەوێ داتدەنێن و دەڕۆن، تۆ بەتەنیا دەمێنیتەوەو نازانیت چیبکەیت، تەماشای کام دیمەن بکەیت و لە کام بۆن زیاتر هەڵمژیت. دەست بە روومەتی کام درەخت و گوڵ و کام حەوز و بەردا بهێنیت! لەنێو گوڵجارێکدا کچێك دەبینیت کە بەهەموو تەمەنت جوانی وات نەدیوە، بۆ ئەوەی تەنیاییەکەت بتەرێنیت زیاتر لێی نزیك دەکەویتەوە. لەوکاتەدا دەبیتە عاشقێکی سەرشێت کە بیر لەوە ناکەیتەوە ئەمە چ بەسەرهاتێکەو لە کوێدا روودەدات. لەبەر دەمیدا بەچۆکدا دێیت و لە چاوە زۆر رەش و هێمنەکەی ورد دەبیتەوە، ئەو بزەیەکی دێتە سەر لێو و پێت دەڵێت:

- نەجۆ ئەشکانی من هاوڕێی مەهنازم، لەناو ئەم باخ و گوڵجار و دوورگە زۆرانەدا هەزاران مەهناز هەیە کە لەدەست نەجۆکان خۆیان سووتاندووە. دەتەوێت لەم راستییە بگەیت؟

غەزەلنووس وازی لە قسەکردن هێنا، نەجۆیش ئەوەندە کرو بێدەنگبوو دەتوت کەرەسە بێگیانەکانی ناو ژوورەکە یەکێکی تریان زیاد کردووە. تەنانەت سەیری غەزەلنووسیشی نەکرد و ئەویش گوێی پێ نەدا.

غەزەلنووس هەستاو بێ ئەوەی هیچ بڵێت لە ژوورەکەی چووە دەرێ، نەجۆ بەتەنیا مایەوە، دوای ئەوەی زیاتر سەیری ناو ژوورەکەی کرد و هیچ شتێکی تازە سەرنجی ڕانەکێشا، هەستا و هاتە دەرێ، سواری ماشینەکەی بووەوەو زۆر لەسەرخۆ کەوتە ئاژووتن، بەرەو ئەو چیایەی کە لە باکووری شاردایەو لەودیویەوە بەسەر دەشتێکدا دەروانێت کە تا چاو بربکات باخ و بێستان و کانی و سەوزەزارە. لە شوێنێکی دوور لە سەرەرێگاو تەریکدا، لەبن دار هەرمێیەکدا کە گوڵە سپییەکانی لە بەرگی زارا دەچوو لایدا. بە پارێزەوە دانیشت، دەیزانی ئەگەر بەر قەدی دارەکە یان چڵێکی بکەوێت، گوڵە ناسك و سپییەکان دەکەونە خوارێ و ئەم هەست بە بێزاری دەکات. ئەوەیش بۆ ئەوکاتەی ئەو مایەی دژواری و سەرئێشەیەکی تازەبوو. بۆیە بە هێوری لەسەر پشت پاڵکەوت و چاوی برییە گوڵە وردەکان، پاشان باڵندەیەکی سپی و تەنیای بینی کە لە شوێنێکی زۆر دوور لە ئاسماندا رێك وەستا بوو، لێی راما و خەیاڵ بردی، خەیاڵێك لەوەدابوو لە چرکەساتێکدا سووسەی گەردوون بکات و لەنێو هەسارە و تونێلە ڕەشەکاندا جێگایەك نەمێنێت نەیپشکنێت. کەچی لەپڕێکدا دەنگێك لەخەیاڵی کرد، دەنگێك ئەوەندەی دۆخەکەی لێ شێواند، هێندەیش سەرسامی کرد. غەزەلنووس بە خۆی و کتێبەکەیەوە لەپاڵیا دانیشت. پەڕەیەك کاغەزی بۆ ڕاگرت کە واژووی خۆی لەسەر بکات. نەجۆیش بێ سێ و دوو، هەر لەبەر ئەوەی تەنیاییەکەی لێ نەشێوێت، بێ ئەوەی بزانێت مەسەلە چییە، واژووی کرد و پەڕەکەی دایەوە دەستی. پاڵکەوتەوەو چاوی لە باڵندە سپییەکە برییەوە.

غەزەلنووس بێدەنگ و مات بوو، هیچ پرسیارێکی تازەی لە نەجۆ نەکرد، هەستا و هەر بە کتێبەکەیەوە بەرەو شار سەرەوخوار بووەوە. هێشتا چەند هەنگاوێکی نەنابوو، نەجۆ هاواری لێ کرد و پێی وت:

- جەنابی غەزەلنووس تۆ وا هەستناکەیت مرۆڤێکی خۆپەرست بیت؟ تۆ بێجگە لە خۆت کەسی تر لەم شارەدا بە شایەنی ئەوە نازانیت خاوەنی خەیاڵ بێت. بەڵام من کۆنە پێشمەرگەم و پێشمەرگایەتیش بۆ ئەوسای من لە خەیاڵەکانی ئێستای تۆ ناوازەتر بوون.. دەزانیت؟

غەزەلنووس ئاوڕی لێ دایەوە، وەستا و هەر بەهەمان تۆنی دەنگی ئەوەوە، وتی:

-نەجۆ ئەشكانی ئەو كەسەی لە جەوهەری خەیاڵ بگات خەونی زۆر ناوازە دەبینێت، توانای بنیاتنانی دنیایەكی نموونەیی هەیە و هەوڵی بۆ دەدات. خەیاڵ پاكبوونەوەیە لە ژەنگ و خەوشەكانی ژیان، من بەگومانم تۆ و گەلێك لە هاورێكانی ئەوسات هیچ لە خەیاڵ تێگەیشتبن. ئەو كەسەی عاشقی خەیاڵ بێت نە چرنووكی پشیلەی دەبێت و نە فێڵی شەیتان.

لەبیرتە مەهناز دەیوت: نەجۆ تۆ بەرگی خواردن و پارەو سیاسەتی رۆژانەی چەوتت لەبەردابكەنن بەرووتی دەمێنیتەوە. تۆ ئەگەر حیزب و لێپرسراوانی هاورێت نەبن دەبوو لەو شاخ و كێوە شوان بویتایە.

نەجۆ كپبوو، كپبوونی رەشەبا لە شەوێكی زریاندا، پاشان راچەنی و لە چركەساتێكدا بەو وێنانەدا چووەوە كە لە چیا خەونی پێوە دەبینی و بەراوردێكی زۆر خێرای بە خەونەكانی ئێستای خۆی و هاورێكانییەوە كرد، شەرمێك دایگرت و ئارەقە كەوتە ناوچاوی. تەنەكە میزەكەی بیركەوتەوە كە غەزەلنووس بۆی وێناكردبوو، هیچ بەدوای پاساوێكیشدا نەگەڕا خۆی پێ تەفرە بدات، سەرەڕای ئەمەیش غەزەلنووس وازی لێ نەهێنا و پێی وت:

- لەبیرت نەچێت من خانووەكەی ماڵی سەیفەدینم كڕیوە، دەزانیت؟ سەیفەدین مارۆی باوكی مەهناز، خۆ باشی دەناسیت.

نەجۆ دوای كەمێك بێدەنگی وتی:

- بەڵام ئەو خانووە بۆ من یادگارە، ناتوانم یادگارەكانم بفرۆشم.

- دەزانم، تازە تۆ واژووت لەسەر گرێبەستەكە كردووە، منیش چیتان بوێت دەتاندەمێ.

- گرێبەستی چی؟

- ئەوەی دامەدەستت گرێبەستی فرۆشتنی خانووەكەی سەیفەدینە.

- من ئەوە نازانم، تۆ ئاسایی وەك چۆن وانەی خۆسووتاندن بە خەڵكی دەڵێیت، دەیشتوانیت من لەخشتەبەریت.

- نا، تۆ هەردەبێت بیفرۆشی، چونكە ئەو ماڵە جێگای هەموو ئەو گیانە دانسقانەیە كە وەك مەهناز وان. ئەوانەی ژیان دەیانكوژێت و خەیاڵ نەمریان دەكات. هەر منیش دەتوانم لەگەڵ ئەو گیانانەدا بژیم نەك تۆ.

- نا، مامۆستای خەیاڵ، مەهناز خۆشەویستی من بووەو هاوسەری ئایندەم. هەموو یادگاری نێوان من و ئەو كچە لەو خانووەدا بووە، تۆ بۆ دەتەوێت داگیری بكەیت؟

- من تازەكڕیومەو هەموو شتێكم لەگەڵ باوك و دایكی مەهنازدا بڕیوەتەوە. پاشان مەهناز تۆی خۆشنەویستووە.

نەجۆ چاوی لە غەزەلنووس بڕی و رۆحە شەڕانییەكەی لە پڕێكدا بزوت. لەبەر خۆیەوە وتی: ئاوا... زۆر چاكە!.

غەزەلنووس پشتی تێكردو دووركەوتەوە. نەجۆ هەستاو بە پەلە دەرگای ماشینەكەی كردەوە. لە داشبوڵەكەدا دەمانچەیەكی ژەنگاویی دەرهێنا، كە هی سەردەمی پێشمەرگایەتییەكەی بوو، وەك جاران كە چەند كەسێكی نەیاری حیزبەكەی پێ كوشتبوو، خێرا هێنایە سەرپێ و راست بەرەو ئەو شوێنە رایگرت كە غەزەلنووس هەر بە ئەندازەی خەیاڵێكی باریك یان شەبەنگێكی مابووەوە. فیشەكێكی ئاراستە كرد و بە پەلەیش سواری ماشینەكەی بووەوە، كە گەیشتە ئاستی جێگاكە هیچی نەبینی، تەنانەت شوێنەواری خوێن یان كەوتنیش دیارنەبوو. بەڵام لەخۆڕا و هەر لەو چركەساتەدا چەند باڵندەیەك بەسەر ئاسمانی شوێنەكەوە لە سەركەوتن و داهاتنەوەدابوون، وەك چاوەڕێی ئەوە بن ئەم بڕوات و ئەوان بنیشنەوە. نەجۆ جارێكی دی هەمان ئەو هەستە سەیرەی تێگەڕا كە لە شوێنی خۆسووتاندنەكەی مەهنازدا ئەوكی گرت. بەڵام زۆر لێكی نەدایەوە، چونكە لەوە بەپەلەتر بوو كە خۆی لەوێدا گیربدات، دیسانەوە ئوتومبیلەكەی ئاژووت بۆ ئەوەی زوو بگاتە ماڵی سەیفەدین و لە رووداوەكەیان

ئاگادار بکاتەوە. بەڵام کە گەیشتە بەردەم خانووەکەو بە هەموو شوێنێکیدا هەڵیڕوانی، لەوە بێ تواناتربوو نە بیربکاتەوە نە هیچ بڵێت. چونکە بۆن و بەرامەیەکی وای بەسەردا هات، هەر ئەوەنەبوو لە پەلوپۆ بکەوێت. نەخشەی خانووەکە بە جۆرێك گۆڕابوو دەتوت دەستێکی غەیبی کاری تیاکردووە، لە بناغەوە نوغرۆ بووەو پاشان شتێکی تر دروستکراوەتەوە. ئەو هەر بەراستی خانووەکەی نەناسییەوە، چونکە دەر و دیوار و دەرگا و ناو ژوور و داڵانەکان پڕبووبوون لەو گوڵانەی بەرەو هەموو لایەك کشابوون، سەربان و دیوارەکان نوقمی ئەو باڵدارانە بووبوون کە تا ئەوساتە نەیدیبوون، دەنگی گۆرانییەکیش دەهات کە بێجگە لەوەی بە گوێچکەی ڕانەهاتبوو، هیچیشی لێ تێنەدەگەیشت.

نەجۆ جارێکی دی بە سواری ماشینەکەی کەوتەوە گەڕان بە دەوری شارداو پاشان بەرەو هەمان شوێن بووەوە کە تەقەکەی لە غەزەلنووس کردبوو، وەك تاوانبارێك بەدوای ئاسەواری تاوانەکەیەوە بێت، دەیویست سووسەی تر بکات. ئاڵۆزیی بیرکردنەوەکانی هەندێك جار زۆر خێراو جاری تریش بەرەو ئاژوتنی هێوری دەکرد. بەڵام نەگەیشتە ئەو ڕاستییەی کە ئەوە بزانێت ئایا ئەم پێی خۆشە غەزەلنووس کوژرابێت یان نا، ئایا ئەم دەتوانێت جارێکی تر لەبەر دەمی غەزەلنووسدا دابنیشێت و گوێ لە وانەکانی خەیاڵ بگرێت؟ یان دنیای غەزەلنووس لەوە نامۆترە کە کەسانی وەك ئەم پێی ڕابێن و هەمیشە وەك شەماڵ بژین نەك وەك قوری ڕەش؟. کە گەیشتە جێگای ونبوونەکەی، غەزەلنووس دیمەنێکی سەیری بینییەوە، ڕەنگی شوێنەکە گۆڕابوو، باڵندەیەکی زۆری ڕەنگاوڕەنگ کۆبووبوونەوەو بۆن و بەرامەیەکی ئەمەندە خۆشیش ئەو ناوەی تەنیبووەوە، نەجۆی سەراسیمە کرد، دانیشت و تەماشای ئەو گوڵە هەمەجۆر و هەمەڕەنگانەی کرد کە تەواوی ئەو ناوەیان داپۆشیبوو. پڕ بە سییەکانی هەوا خۆشەکەی هەڵمژی و چاوی لە دیمەنە دڵگیرەکە کەلا نەخست. بیری لە غەزەلنووس و قسەکانی کردەوە، لەوە ترسا جارێکی تر نەیبینێتەوە. ئەوەیشی بیرکەوتەوە کە غەزەلنووس پێی وت تۆ دەبێت خۆت خەیاڵەکانت گەورە بکەیت و نەهێلیت بمرێت، ئەمە پێویستی بە مامۆستا نییەو ڕەنگە دێڕە شیعرێك، گوڵێك، کیژۆڵەیەك، بۆنێك، یان تاقە ڕێکەوتێك لە مرۆڤێکی ئاساییەوە بتکەن بە مرۆڤێکی خەیاڵی.

نەجۆ زۆر بیری کردەوەو هەستی بەرانبەر بە شتەکان ڕاگرت، حەزیشی بەوەبوو هەر لەوێدا بمێنێتەوەو تەماشای دیمەنەکەی دەورووبەری و ئاوابوونی خۆر بکات، بەڵام لەناکاوێکدا وەك بڕیارێکی خێرای دابێت، لە جێگاکەی هەستاو خۆی ڕاستکردەوە، سواری ماشینەکەی بووەوەو بەرەو ماڵە تەنیاکەی گەڕایەوە، تەواو وەك شەوی پێشتر، بەپەلە خۆی گۆڕی و بەرانبەر بە ئاوێنەکە دانیشتەوە، بۆ ئەوەی تا بەرەبەیان لەناو وەسوەسە و لێکدانەوە سەیرەکانیدا جارێکی تر چیرۆکی خۆی و غەزەلنووس و مەهناز بۆ کەسی ناو ئاوێنەکە بگێڕێتەوە و دان بە هەموو گوناهەکانی ڕابردووی خۆیشیدا بنێ.

١-غەزەلنووس و باغەکانی خەیاڵ، ڕۆمانێکی بەختیار عەلی-یە.
٢-ڕستەی ناو کەوانەکان لە دەقی ڕۆمانەکەوەیە.